

Wat er ook speelt tussen moeders en dochters, het blijft altijd boeien. Het kan intens en mooi zijn, maar ook ingewikkeld en koel. Toch blijkt de band bijna altijd onlosmakelijk. Deze keer: Esther van Trier en haar moeder Femke. Over (de zoektocht naar) haar biologische moeder, een teleurstellende brief en de levenslange angst om afgewezen te worden.

Femke Klijnstra (62) is getrouwd met kunstschilder Ad van Trier (61), en moeder van Marijn (33) en Esther (31). Femke werkt in de gezondheidszorg en begeleidt ouders met psychiatrische beperkingen in de eerste jaren met hun kind.

'Wij hebben Esther destijds met de beste bedoelingen geadopteerd, maar ik heb van Esther geleerd hoe lastig het is als je bent afgestaan en ben anders tegen adoptie gaan aankijken. Het belang van het kind is om veilig op te groeien bij de biologische ouders. Je kunt een kind wel bij de moeder weghalen, maar de moeder leeft voort in het kind. Vanaf het moment dat Esther zich ervan bewust werd dat ze een andere moeder had, is ze op zoek geweest. En voelde ze zich teleurgesteld en afgewezen. De liefde die ze bij ons kreeg, kon dat niet ongedaan maken. Nadat we ons oudste kind, Marijn, hadden gekregen, bleek dat één van mijn nieren niet goed werkte, het was niet veilig nog een keer zwanger te worden. En dat was jammer, want ik had graag een groot gezin gehad. Nadat we dit verwerkt hadden, besloten we ons aan te melden voor Nederlandse adoptie. Geen buitenlands kind, we voelden ons niet zeker over de gevolgen voor een kind als je het uit een andere cultuur overplaatst. We stonden vrij ontspannen tegenover onze adoptiewens, het hoefde niet koste wat het kost. Zo hebben we direct voorgelegd of onze rolwisseling geen belemmering zou betekenen. Ik werkte fulltime en Ad was thuis, en dat wilden we graag zo houden. We vonden het gewoon fijn om een kind dat ouders nodig had een thuis te bie-

'MENSEN ZEIDEN: "WAT ZEURT ZE NOU, ZE HEEFT HET TOCH GOED BIJ JULLIE?" MAAR HET PROBLEEM IS NIET DE ADOPTIE, MAAR HET AFGESTAAN ZIJN'

den. Achteraf ben ik blij dat we er zo in stonden, want als je ziet wat een worsteling het als nog is voor het kind, dan moet je daar wel voor open kunnen staan.

Lees verder op pagina 94 ►

Esther van Trier (31) woont samen met Jeroen en is moeder van Cas (3) en Sem (6 maanden). Ze werkt als praktijk- en interactiebegeleider in de kinderopvang.

'Mijn biologische moeder is er pas ver in de zwangerschap achtergekomen dat ze in verwachting was, en ze wilde er niets van weten. Ze was 18 en alleen. In samenspraak met haar ouders heeft ze besloten het kind af te staan. Ze heeft de zwangerschap heel bewust verborgen gehouden, heeft me ook niet gevoeld. Toen je het ging zien, is ze onder het mom van overspannenheid naar een pleeggezin gegaan waar ik op 22 december geboren ben. Tijdens de bevalling hing er iets voor haar gezicht zodat ze me ook echt niet zou zien. Ze heeft me niet vastgehouden, ze heeft me geen naam gegeven, ze wist alleen dat ik een meisje was. Direct na de geboorte ben ik naar een kindertehuis in Hilversum gegaan en mijn moeder zat na de kerst alweer thuis.

Toen ik zelf zwanger was van Cas, voelde ik hem het liefst de hele dag. Hoe je die bewegingen niet kunt voelen, is me een raadsel. Het toont aan dat ze me echt niet wilde. En dat gegeven is de rode draad in mijn leven. Ze wilde me toen niet, ze wilde me niet toen ik naar haar op zoek ging en ze wil me nog steeds niet.

Ik had niet beter terecht kunnen komen dan bij

'IK HEB ALTIJD GEPROBEERD MIJN BIOLOGISCHE MOEDER TE BEGRIJPEN. MAAR IK BLIJF VINDEN DAT ZE ME HAD MOETEN HOUDEN'

1984, Esther is 5. Deze foto stuurde ze naar haar biologische moeder

mijn ouders. Een normaal, liefdevol gezin met een broer. Het enige bijzondere voor die tijd was dat mijn moeder werkte en mijn vader thuis was, hij was de enige man in de Albert Heijn. Dat vond ik wel eens moeilijk, ik wilde zo graag normaal zijn. Soms dacht ik dat mijn ouders me ontvoerd hadden. Typisch een angst die bij adoptie hoort en met hechtingsproblemen te maken heeft. Een verwarrende gedachte, want ik hield van mijn ouders maar als ze me ontvoerd hadden, waren ze dus eigenlijk slecht.

Antwoord op de grote vraag

Ik heb altijd het gevoel gehad dat ik anders was. Mijn ouders hebben er nooit een geheim van gemaakt dat ik geadopteerd was en vanaf mijn zesde ging ik steeds meer vragen stellen. Gelukkig voelden mijn ouders zich niet aangevallen door mijn zoektocht, ze hielpen me. Via de FIOM kregen we contact met mijn moeder. Ze wilde me niet ontmoeten.

Lees verder op pagina 95 ►

MOEDER Naar het kindertehuis voor de fles

Esther is geboren uit een Nederlandse alleenstaande moeder van 18 jaar. Ze is direct na de geboorte afgestaan en naar een kindertehuis gebracht. Daar hebben ze de eerste drie maanden voor haar gezorgd, de wettelijke bedenktijd van de moeder. Wij hoorden op een vrijdagmiddag dat er een kindje voor ons was, op maandag bezochten we haar voor het eerst in het kindertehuis. Heel bijzonder als ze dan zo'n klein baby'tje in je armen leggen. Een winterkindje met een porseleinen gezichtje. Elke dag gingen we naar haar toe. We gaven haar de fles, stopten haar in bad en verzorgden haar. Als ik haar in bed legde, zong ik het liedje van het muziekdoosje mee en al na twee dagen lachte ze voluit van herkenning bij het horen van mijn stem. Zo mooi als je ziet hoe die hechting tot stand komt. Na tien dagen aan elkaar wennen, mochten we haar mee naar huis nemen. Tegelijkertijd met haar komst realiseerde ik me dat mijn geluk gebaseerd was op het verdriet van een moeder die afstand had moeten doen van haar kind.

Esther was nog maar net twee toen ze vroeg: "Hoe heet mijn moe-

'MET HAAR KOMST REALISEERDE
 < ME DAT MIJN GELUK GEBASEERD
 WAS OP HET VERDRIET VAN EEN
 MOEDER DIE AFSTAND HAD
 MOETEN DOEN VAN HAAR KIND'

der?" Wij hebben er nooit een geheim van gemaakt dat ze niet uit mijn buik geboren is. Lieten haar ook de foto's en film zien die we van haar hadden gemaakt in het kindertehuis. Vanaf de kleutertijd kwamen er steeds vaker vragen. "Wanneer gaan we bij mijn moeder langs? Wanneer gaan we bij haar op bezoek?" Ik vertelde haar dat dat niet kon, omdat we niet wisten waar ze woonde. Toen ze zes was nam ze daarmee geen genoegen meer en zei ze: "Dan vraag je dat toch bij het kindertehuis?"

Als de vragen blijven komen, moet je er iets mee. Ik heb gebeld met de mevrouw van de FIOM die destijds de plaatsing had geregeld en gevraagd of er iets van contact met de biologische moeder mogelijk was, een foto misschien. Ze vond het fantastisch dat wij dat wilden, en ging er werk van maken. Het duurde maanden voor er een brief van moeder kwam, doorgestuurd via de FIOM. In volwassen taal schreef ze dat ze contact nog niet aankon, Esther begreep helemaal niet wat ze bedoelde. Ad legde op haar niveau uit dat het net als met vriendinnetjes was, die ook weleens niet met je willen spelen als jij dat wel wil. Esther belde me op mijn werk en kon geen woord uitbrengen. 's Middags knapte ze tijdens het spelen in het bos op iets heel kleins en zat ze huilend op haar knietjes in het zand. Ze had gedacht dat het leuk zou zijn om iets van haar moeder te horen en nu was het helemaal niet leuk. Toch was de brief voor haar heel belangrijk, ze wilde hem gelijk mee naar school nemen. Want ja, het was wel een brief van haar moeder.

Somber en lusteloos op de bank

Vanaf het moment dat ze die brief ontving, liet het haar niet meer los. Doordat haar moeder het contact bleef afhouden, werd ze heel gevoelig voor afwijzing. Tegen de tijd dat ze puber was, hing ze vaak somber en lusteloos op de bank. Ik zag het, ik hoorde de opmerkingen die ze maakte en ik ging begrijpen dat dit haar leven zou beheersen. Ze zei dingen als: "Ik hoop dat ik op m'n moeder lijk. Als ik haar dan zie, is ze al bekend voor me." En: "Wel jammer dat ze niet voor me kon zorgen. Denk je dat ze liever is dan jij?" Of: "Ik denk dat het leuker is om pleegkind te zijn, dan zie je je moeder nog eens." Ik vond dat heel ingewikkeld, ik zag haar lijden en dat gaat je als moeder aan het hart.

De vraag: "Waar denk je dat ik gelukkiger was geweest?" heeft niets met loyaliteit te maken en ik heb het me dan ook nooit persoonlijk aangetrokken. Blijkbaar heeft het zo'n impact als je niet bij je biologische ouders opgroeit, al zal dat misschien niet voor iedereen zo sterk zijn. Ik heb me erover verbaasd hoe weinig begripvol de omgeving was. Mensen zeiden: "Wat zeurt ze nou, ze heeft het toch goed bij jullie?" Daar gaat het niet om. Het probleem is niet de adoptie, maar het afgestaan zijn.

Op haar achttiende heeft ze dan toch nog haar moeder ontmoet. René Hoksbergen, hoogleraar adoptie, had haar aangeraden een foto van zichzelf op te sturen, en dat werkte. Ze hebben elkaar ontmoet bij de Raad voor de Kinderbescherming. Ik was blij voor mijn dochter dat ze de kans had haar moeder te ontmoeten. Eigen gevoelens spelen daarin een ondergeschikte rol, het belang van het kind staat voorop. Het zijn de volwassenen die allerlei besluiten genomen hebben. De moeder om haar af te staan, wij om haar te adopteren. De bal ligt bij Esther. Zij mag er zijn zoals ze is en mag zelf uitmaken wat ze hiermee wil in haar leven. Ze heeft haar moeder enkele keren kunnen zien, maar dat contact is verbroken toen Esther naar haar vader vroeg. Voor mij is Esther gewoon mijn dochter, ze voelt voor mij hetzelfde als mijn zoon Marijn. Ik wil alleen maar het beste voor haar.' ■

- 1 6 jaar, logeren op de boerderij
- 2 1 jaar, met de pop
- 3 Femke, links voor, met haar ouders, zus en broer
- 4 Rond de 16, thuis in Den Haag
- 5 9 jaar, met broer en zus
- 6 Femke, 1, met haar vader

DOCHTER ten, maar ze zou me wel een brief schrijven. Ik was hartstikke trots – een brief van mijn moeder! – en rende dagelijks naar de brievenbus. Na een paar weken kwam de brief binnen, en het was een grote teleurstelling. Ze had hem geschreven in volwassen taal, ik begreep er niets van. De boodschap dat ze me niet wilde zien, vertaalde mijn vader zo: jij wil weleens niet met een vriendinnetje spelen en zij weleens niet met jou. Maar ik had wel die brief, met haar handschrift en door haar vastgehouden.

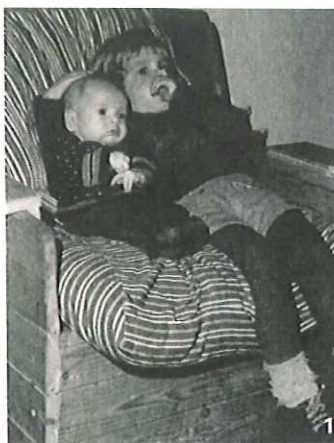
Nog steeds wist ik niet wie ze was en hoe ze eruitzag, en ik had nog steeds geen antwoord op de grote vraag: waarom heb je me weggedaan? Op mijn zestiende werden die vragen zo urgent dat ik weer contact zocht. Dit keer stond ze er wel voor open. Ze was nu ouder, had na mij nog twee kinderen gekregen. Ze wilde me nog steeds niet ontmoeten, maar we konden wel brieven schrijven. In die brieven ging ik heel voorzichtig te werk, de grote vragen durfde ik niet te stellen, bang als ik was dat ze de deur weer dicht zou gooien. Een foto wilde ze niet sturen. Dan zou iemand haar kunnen herkennen, in haar omgeving was nog steeds niemand die van mijn bestaan wist. Nadat ik een hoogleraar adoptie had gesproken, besloot ik haar een foto van mij te sturen. Geen recente, want als zij niet wilde, wilde ik ook niet, maar een kinderfoto. Al heel snel kreeg ik een brief terug. Het eerste wat ik zag, was mijn foto, die had ze me weer teruggestuurd. Ik wilde de brief al bijna weggooien, maar begon toen toch te lezen en daar stond alles wat ik wilde horen. Dat ik op haar leek, dat ze hem aan haar man had laten zien – dus ze had over me verteld! – en dat ze me wilde ontmoeten. Over de foto zei ze dat ze zag dat hij uit een album kwam en dat hij daar weer in hoorde.

Niet op zoek naar familiebanden

Een maand later zagen we elkaar bij de Raad voor de Kinderbescherming. Ze was totaal niet wat ik me van haar had voorgesteld. Je denkt toch aan een roekeloos type, maar het was een heel degelijke, lieve, rustige huisvrouw. Ik had niet het gevoel dat ik haar al jaren kende en dacht ook niet: dit is mijn moeder. Het gesprek was ontspannen, maar oppervlakkig. Mijn ouders kwamen nog even kennismaken en mijn broer ook. Femke kan nogal direct zijn en ik was even bang dat zij iets confronterends zou zeggen, maar het ging er heel beleefd aan toe. Het belangrijkste was: ik wist nu wie ze was. Voor het eerst kon ik denken bij vrouwen die ik op straat zag: maar jij bent mijn moeder niet.

Vanaf dat moment kregen we intensiever contact, ze is zelfs twee keer bij ons thuis geweest. Het bleek dat zij al die tijd een dorp verderop had gewoond. Onze buurman was haar rector geweest op school en ze dronk geregeld thee in een theehuis vlak bij mijn huis. Het moment dat ik naar mijn vader vroeg, trok ze de muur weer op. Ze kon zijn naam niet zeggen, hij wist niet eens van mijn bestaan. Toen ik bleef aandringen, stelde ze me voor de keuze: of ze zou zeggen wie het was, maar dan was het contact tussen ons verbroken, of we zetten ons contact voort zoals het was. Ik koos voor hem.

Bij mijn vader werd ik wel met open armen ontvangen. Ik werd voorgesteld aan zijn vrouw en dochters, uitgenodigd voor verjaardagen en familiefeesten, ik hoorde er helemaal bij. Toen ik bevalen was van Cas, kwam hij meteen langs. "Je bent opa geworden," zei ik en ik schrok er zelf van. Gevoelsmatig klopte het niet, hij is de opa niet, dat is Ad. Ik begon me te realiseren dat ik niet op zoek was naar familiebanden, die had ik al, ik was op zoek naar mezelf.

- 1 Esther, 3 maanden, met haar broer Marijn
- 2 Poffertjes eten na de rechtzitting voor de adoptie
- 3 Rond de 4 jaar, schaatsen bij Huize Doorn
- 4 Op vakantie in Duitsland
- 5 1999, vakantie in Tunesië

'GELUKKIG VOELDEN MIJN OUDERS ZICH NIET AANGEVALLEN DOOR MIJN ZOEKTOCHT'

Ik heb altijd geprobeerd mijn biologische moeder te begrijpen, maar ik blijf vinden dat ze me had moeten houden. Het is niet zo dat ik het leven bij mijn moeder had willen hebben, ik had het leven zonder de vragen willen hebben. Zonder afwijzing. De angst voor afwijzing heeft mijn leven bepaald, in vriendschappen, in de liefde. Altijd ben ik zelf weggelopen, om te voorkomen dat ik werd weggestuurd. Ik heb gemerkt dat onvoorwaardelijke liefde alleen bij mijn ouders bestaat en ik heb het voor mijn kinderen. En ik zal nooit weten of iedereen dat heeft of dat het door mijn afkomst komt. ■

Ik ben haar kind

Weggeefactie

Femke en Esther schreven het boek *Ik ben haar kind*, verschenen bij uitgeverij Scriptum, € 18,95. JAN geeft 10 exemplaren weg! Meld je aan voor JAN Mail op www.jan-magazine.nl en lees hoe je kans maakt.

